

D · N
19/6 1953

Sten mot pansar

Som väntat var krossades revolten i Östberlin på några få timmar. Hur det gick till framgår på ett gripande sätt av en av de bilder Dagens Nyheter publicerade i går. Man ser en väldig rysk stridsvagn färdig till aktion, medan en av demonstranterna kastar en sten och en annan står med ett järnrör i handen. Då de ryska kul-sprutorna och pansarvagnarna trädde i aktion hade de vapenlösa strejkande endast att fly för livet. De hade inbillat sig att de eftergifter som gjorts betydde att de härskande tvekade, att friheten stod att vinna genom en ansträngning.

En sak vann de dock: det verkliga läget i östzonen och Östberlin blev obarmhärtigt be-lyst. Det visade sig att den tyska satellitregeringen med sina tjänstemän och poliser inte var i stånd att slå ned revolten; många poliser flydde eller kapitulera, och man kan med säkerhet gå ut ifrån att de som för att vinna platser och favörer uppträder som kommunist-er till stor del skulle ha över-gått till de upproriska om de inte hade haft ryssarnas revolv-erar i nacken. Ropet på frihet förkvävdes snabbt, järnridån fälldes på nytt. Men de korta timmarna av illusorisk frihet formade sig till en vädjan från de förpinade folken under den ryska diktaturen.

Om följderna av det skedda på kort sikt råder delade me-ningar. Det har sagts att rys-sarna sannolikt blir tvungna att infria de löften som de genom sin agentregering redan givit och att de eventuellt kommer att gå ännu längre för att däm-pa det missnöje som fått så våldsamma uttryck. Men det är också möjligt — och de flesta iakttagare tycks anse det mera sannolikt — att diktaturen i Öst-tyskland ytterligare skärpes, möjligen i samband med en ut-rensning inom den tyska Quis-lingriktningen. Den kommuni-stiska pressens hållning inför det skedda tyder snarast på att denna sistnämnda uppfattning är den riktiga.

Den stora betydelsen av Ber-linrevolten framhålls överallt. För första gången, skriver Herald Tribune i New York, har inom "Sovjetimperiets tysta och väldiga område en äkta folkres-ning slitt ner de röda flaggor-na, bränt Stalins bilder, pro-testerat mot de höga levnads-kostnaderna och de brutalt långa arbetstiderna och på det-

ta sätt slagit ett verkligt slag för friheten". På många håll förklarar man att revolten ger styrka åt Västtysklands och Västerås krav på ett demokr-atiskt och enat Tyskland och att den ryska propagandataktiken lidit ett svårt nederlag. "Vid en tidpunkt då de (ryssarna) sö-ker skjuta i bakgrunden det in-flytande de har i Östtyskland och då de åter stöder kravet på att alla främmande trupper skall evakueras har de tvingats att inför världens ögon använ-da sina styrkor för att under-trycka en manifestation av Tysklands krav på enighet och frihet", skriver Times i Lon-don. "Förbundskansler Ade-nauer, som skall möta folket i val i september", förklarar New York Times, "har aldrig fått nå-gon bättre gåva, och nu kan han peka på det märkliga faktum att Östtysklands hjärta är lika fritt som Västerås."

Den kommunistiska propa-gandan använder det grepp som alltid tillgrips inför en svår blamage. Det är fråga om pro-vokation, säger man. Den öst-tyska regeringen talar om att "de fascistiska agenternas pro-vokativa upplopp genomförts i enlighet med en i Västberlin uppgjord plan", och dess organ Neues Deutschland går ända därhän att påstå att amerikans-ka soldater i uniform eggat de-monstranterna, att amerikanska radiobilar väglett dem och att ett amerikanskt flygplan kastat ut flygblad med instruk-tioner. "De utländska hejdukarnas äventyr i Östberlin miss-lyckades" är rubriken i de ryska tidningarna Pravda och Izves-tija. Självfallet repeterar vårt kommunistorgan dessa paroller och hänar "de från väster diri-gerade skränfockarna", dvs. de upproriska i Berlin. Även bland trogna kommunisterna måste dock denna tanke bli svår att svälja. Skulle västmakterna genom provokatörer på några timmar kunna förmå hundratusentals arbetare i Östberlin och öst-zonen till strejker och de-monstrationer, så måste dock den ryska regimens popularitet vara minst sagt tvivelaktig. I själva verket är det uppenbart att resningen i Berlin varit lika spontan som oväntad.

I flera tidningar sägs att den-na resning kommer att bli en milstolpe i frihetens historia. Så optimistisk kan man inte rimli-gen vara. Men säkert är att Öst-Berlins arbetare lyckats bränn-märka tyranniet och ge eggelse åt de fria folken.